

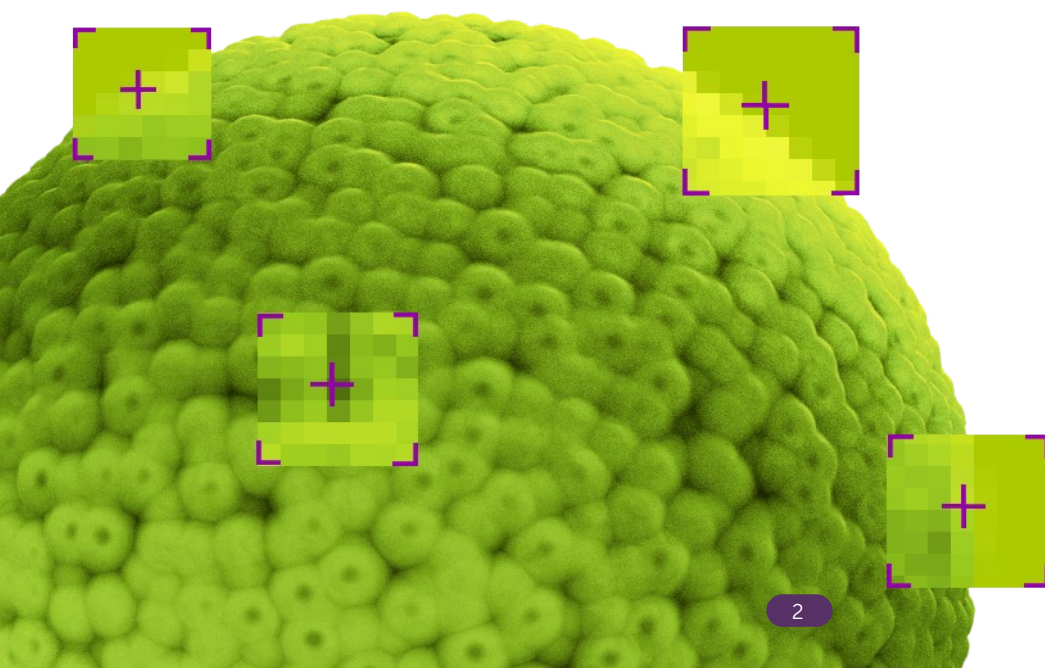
ZBADAI!
PROJEKT EDUKACYJNY

Sztuczna inteligencja. Realne doświadczenie.

Informator o projekcie edukacyjnym ZBADAI

WSTĘP	3
WYZWANIA, Z KTÓRYMI MIERZĄ SIĘ SZKOŁY W KONTEKŚCIE AI	4
DLACZEGO WARTO WZIĄĆ UDZIAŁ W PROJEKCIE ZBADAI	5
SZTUCZNA INTELIGENCJA. REALNE DOŚWIADCZENIE.	6
CELE PROJEKTU EDUKACYJNEGO ZBADAI	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE O PROJEKCIE	9
SKALA PROJEKTU	10
ZADANIA DYREKTORA SZKOŁY	12
SZKOŁY PODSTAWOWE – HARMONOGRAM	14
SZKOŁY PONADPODSTAWOWE – HARMONOGRAM	15
ZGŁOSZENIA SZKÓŁ	16
KONTAKT	16

Sztuczna inteligencja jest dziś obecna w szkole – zmienia sposób poznawania świata, zdobywania informacji i rozwiązywania problemów. Jej wpływ na edukację z każdym dniem rośnie i nie ma od tego odwrotu. Entuzjaści nowych technologii podkreślają bezprecedensowy potencjał AI, sceptycy wskazują zagrożenia, a nauczyciele i uczniowie starają się odnaleźć w gąszczu nowych możliwości.

Odpowiedzią na te wyzwania jest projekt edukacyjny **ZBADAI**, stworzony przez Centrum Nauki Kopernik i dofinansowany przez Ministra Edukacji. Jego celem jest nie tylko wspieranie nauczycieli i nauczycielek w poznawaniu narzędzi sztucznej inteligencji, ale przede wszystkim stworzenie przestrzeni do prowadzenia szkolnych projektów badawczych.

To właśnie badawcza formuła stanowi o wyjątkowości programu. Uczniowie i uczennice, pracując w zespołach, samodzielnie formułują pytania badawcze, testują narzędzia AI i analizują ich możliwości oraz ograniczenia. Projekt zachęca do krytycznego myślenia, eksperymentowania i wyciągania wniosków na podstawie własnych doświadczeń.

ZBADAI to praktyczne poznawanie sztucznej inteligencji poprzez działanie – w twórczej atmosferze, z naciskiem na dociekliwość, samodzielność i rozwijanie kompetencji badawczych.

W imieniu całego zespołu **ZBADAI** Centrum Nauki Kopernik i Ministra Edukacji – zachęcam do poznania szczegółów projektu.

Beata Jurkiewicz

Kierowniczka projektu

Projekt edukacyjny **ZBADAI**

WYZWANIA, Z KTÓRYMI MIERZĄ SIĘ SZKOŁY W KONTEKŚCIE AI

Wprowadzając nowoczesne technologie do polskich szkół, musimy pamiętać, że każdą zmianę należy wdrażać mądrze, odpowiedzialnie i z myślą o realnych potrzebach uczniów oraz nauczycieli. Program **ZBADAI**, realizowany przez Centrum Nauki Kopernik z Ministerstwem Edukacji Narodowej, to wyjątkowa okazja dla nauczycieli i uczniów, by wspólnie z ekspertami sprawdzać, które narzędzia AI faktycznie rozwijają krytyczne myślenie i cyfrowe kompetencje, a nie są powierzchowną atrakcją z uwagą na ryzyka, jak dezinformacja. Zachęcam Państwa do roli badaczy własnej praktyki: niech nowoczesny sprzęt wzmacnia współpracę, ciekawość i pasję uczniów w sposób sprawdzony i bezpieczny.

Katarzyna Lubnauer

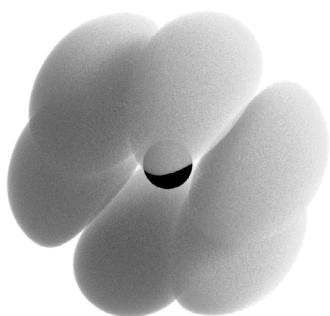
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej

DLACZEGO WARTO WZIĄĆ UDZIAŁ W PROJEKCIE ZBADA!

Rozwój naszej cywilizacji był od zawsze związany z konstruowaniem rozwiązań technicznych, których zadaniem było wyręczenie człowieka w jego pracy. Ten szlachetny cel był równocześnie źródłem pytań o rolę i pozycję człowieka w zderzeniu z technologią. Dziś, w obliczu bardzo szybkiego rozwoju technik opartych na algorytmach sztucznej inteligencji, z takimi obawami spotykamy się my, nauczyciele i edukatorzy.

Nasza rywalizacja z modelami językowymi, jak np. ChatGPT, wielu z nas wydaje się przegrana. To algorytmy, a nie my, w dowolnym języku i momencie, odpowiadają na pytania uczniów szybciej i z nieprzeciętną pewnością siebie. Pamiętajmy jednak, że odpowiedź algorytmu, choć podana z pozycji autorytetu, zawsze pozostaje ułomna, bo nie daje pewności, że jest prawdziwa. Jest to szczególnie widoczne przy pytaniach nieszablonowych, niezadanych nigdy wcześniej. Tylko człowiek rozumiejący kontekst problemu, mający szerokie horyzonty i duże doświadczenie, może rozstrzygnąć, czy podana na tacy odpowiedź jest wartościowa.

Nie obrażajmy się zatem, że modele językowe mają większy zasób informacji niż my, a nauczmy się mądrze korzystać z tego dobrodziejstwa i wskażmy naszym podopiecznym, jak AI może asystować nam przy przekraczaniu kolejnych granic. Obecnie jest to jedno z najważniejszych wyzwań, jakie przed nami stoi. Kolejny raz przyszłość zależy od tego jak my, nauczyciele, z tym zadaniem sobie poradzimy.

Prof. Tomasz Sowiński

fizyk, popularyzator nauki, nauczyciel

członek Rady Programowej Centrum Nauki Kopernik

ZBADAI z Centrum Nauki Kopernik

Centrum Nauki Kopernik to nie tylko nowatorskie, interaktywne wystawy odwiedzane przez blisko milion osób rocznie. To również liczne programy edukacyjne i badawcze realizowane wspólnie z uczniami, nauczycielami i naukowcami. Wśród nich znajdują się m.in. warsztaty w laboratoriach i pracowniach warsztatowych, międzynarodowy program **Klub Młodego Odkrywcy**, program edukacji kosmicznej **ESERO**, a także inicjatywy **Nauka dla Ciebie** i **Nauka ma głos**.

Wszystkie te działania łączy wspólne podejście do popularyzacji nauki i edukacji. Uczestnicy naszych programów mają bezpośredni kontakt z nauką i naukowcami, samodzielnie projektują i konstruują rozwiązania, przeprowadzają doświadczenia oraz realizują projekty badawcze. Nasze działania tworzymy i testujemy wspólnie z uczniami i nauczycielami w centrum badawczo-rozwojowym Centrum Nauki Kopernik. Przygotowujemy także zestawy edukacyjne, które pozwalają uczniom i nauczycielom odkrywać świat nauki w szkołach w całej Polsce.

Zbliżanie świata nauki i edukacji jest jednym z najważniejszych celów Centrum Nauki Kopernik. Rozwijanie umiejętności badawczych sprzyja kształtowaniu kompetencji krytycznego myślenia, analizy danych, stawiania pytań i wyciągania wniosków – kompetencji niezbędnych w świecie pełnym informacji i dezinformacji. W ramach zakończonego projektu **Szkoła bliżej nauki** szkoły z Mazowsza realizowały – przy wsparciu naukowców i ekspertów CNK – projekty badawcze, w których uczniowie samodzielnie formułowali pytania badawcze, projektowali doświadczenia i weryfikowali uzyskane wyniki.

Jednocześnie śledzimy najnowsze trendy technologiczne i staramy się w odpowiedzialny sposób wprowadzać je do edukacji. W projekcie **Szkoła z technologią** we współpracy z nauczycielami opracowaliśmy zestaw **Orbium** zawierający scenariusze zajęć, w których tablety stają się narzędziami badawczymi wspierającymi uczniów w poznawaniu otaczającego świata.

Projekt **ZBADAI** jest kolejnym krokiem w rozwijaniu tej idei. Powstał na bazie doświadczeń Centrum Nauki Kopernik oraz w odpowiedzi na nowe wyzwania, jakie pojawiły się w szkołach wraz z rozwojem sztucznej inteligencji. Według badania przeprowadzonego w 2025 roku przez NASK ([Raport-generatywnaAI](#))¹, aż 75% nauczycieli nie korzysta z narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji w pracy zawodowej, a jedynie 6% używa ich regularnie.

Nauczycielom często towarzyszą uzasadnione obawy dotyczące przejrzystości i etyki działania AI, wpływu tej technologii na rozwój krytycznego myślenia uczniów, proces uczenia się, czy rolę i autorytet nauczyciela.

Odpowiedzią na te wyzwania jest rzetelna wiedza o sztucznej inteligencji oraz jej świadome i krytyczne wykorzystywanie – wyłącznie tam, gdzie realnie wspiera cele dydaktyczne.

Równocześnie kluczowe jest rozwijanie kompetencji krytycznego myślenia uczniów, które w świecie AI staje się jedną z najważniejszych umiejętności. W projekcie **ZBADAI**, wspólnie z nauczycielami i uczniami, chcemy zweryfikować, w jaki sposób sztuczna inteligencja wspiera uczniów i ich procesy poznawcze. Przetestujemy też różne rozwiązania, aby dostosować je do realiów pracy w szkole, w ramach zagadnień z różnych dziedzin nauki.

W ramach projektu wyróżniliśmy trzy poziomy wykorzystania sztucznej inteligencji w edukacji:

Poziom I – Administracja i samopomoc

Odpowiedź na wyzwania biurokracji i możliwość oszczędności czasu nauczycieli:

- automatyzacja sprawozdań, korespondencji, czy harmonogramów.

Poziom II – Praca merytoryczna nauczyciela

Wsparcie w przygotowaniu materiałów dydaktycznych:

- tworzenie scenariuszy lekcji, quizów, kart pracy i prezentacji,
- personalizacja treści edukacyjnych (np. dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi lub na różnych poziomach trudności).

Poziom III – Praca z uczniami

Twórcze wykorzystanie AI podczas zajęć i rozwijanie kluczowych kompetencji uczniów jako krytycznych użytkowników technologii:

- projekty badawcze i interdyscyplinarne (STEAM).

Dlatego celem projektu jest wsparcie nauczycieli i uczniów w realizacji działań właśnie na poziomie III. Wyzwaniem nie jest bowiem sama obecność nowych technologii w szkołach,

lecz znalezienie sensownych sposobów ich wykorzystania w procesie edukacyjnym i realnego angażowania uczniów.

¹ Raport „Generatywna sztuczna inteligencja w polskiej szkole. Badania ilościowe i jakościowe nauczycieli klas 4–8 szkół podstawowych”, red. naukowa Jacek Pyżalski, NASK, 2025 r.

CELE PROJEKTU EDUKACYJNEGO ZBADA I

Rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie krytycznego myślenia, analizy danych i pracy zespołowej poprzez realizację projektów badawczych z **wykorzystaniem AI**.

Wsparcie szkół w realizacji interdyscyplinarnych projektów edukacyjnych, w których **uczniowie uczą się formułowania pytań badawczych, krytycznego myślenia, pracy z danymi**.

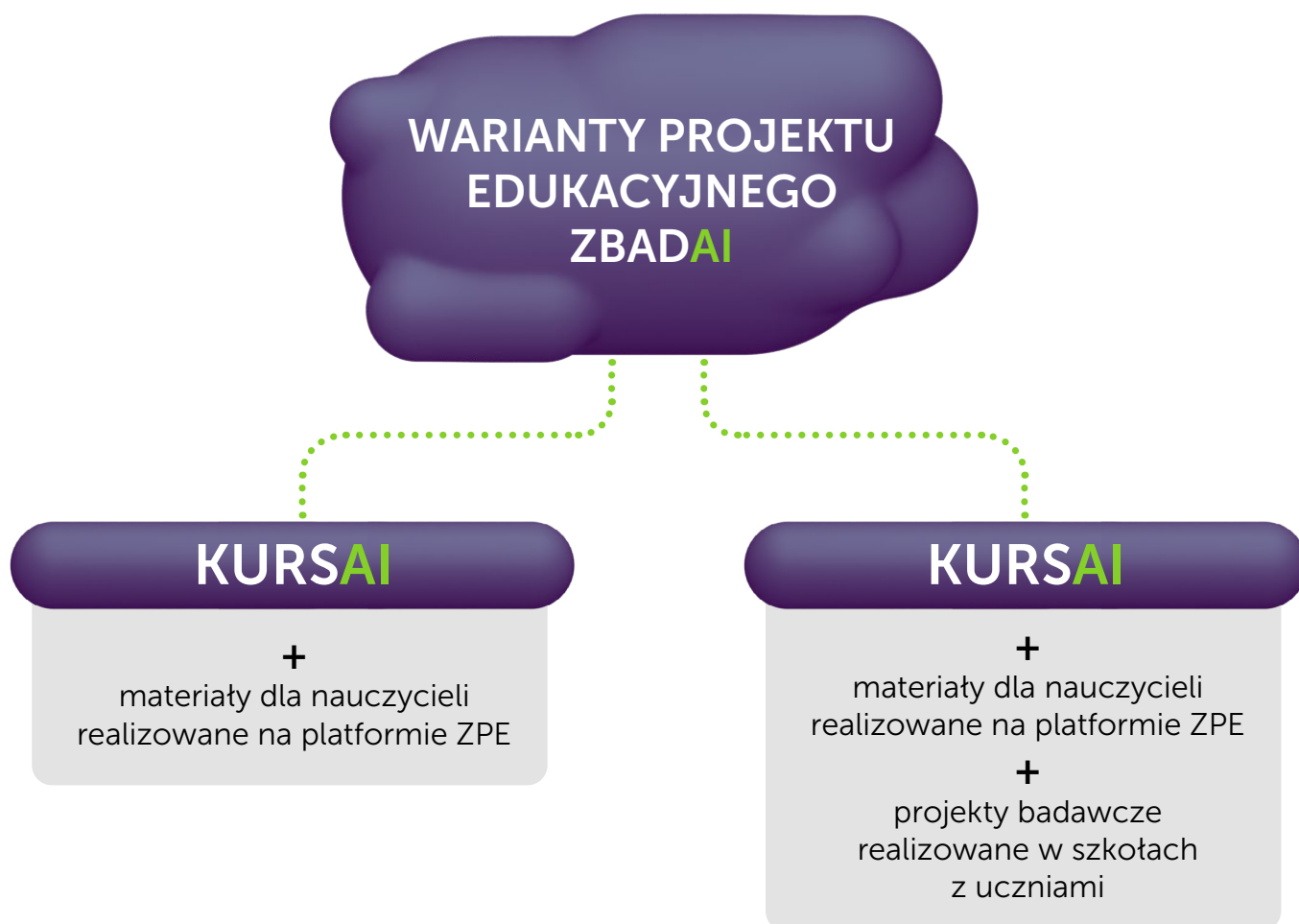
Wzmacnianie kompetencji nauczycieli w zakresie prowadzenia **zajęć metodą badawczą** z użyciem technologii cyfrowych oraz **świadomego, bezpiecznego i skutecznego wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji w edukacji**.

INFORMACJE PRAKTYCZNE O PROJEKCIE

Zapraszamy nauczycieli wszystkich specjalności ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz ich uczniów. Dzięki formule projektu badawczego uczestnicy w praktyczny sposób przetestują zarówno możliwości, jak i ograniczenia nowych technologii.

Co przygotowaliśmy dla uczestników?

Nauczyciele mają wybór: mogą ukończyć sam kurs AI lub wziąć udział w kursie, a następnie, wraz z uczniami, zrealizować projekt badawczy na jeden z przygotowanych przez nas tematów.

Moderowany pięcioletniowy kurs AI

Dla kogo: dla nauczycieli, udział weźmie 500 osób.

Program szkoleniowy dla nauczycieli będzie realizowany na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (ZPE) i obejmie kilka modułów tematycznych, m.in.: podstawy działania sztucznej inteligencji, tworzenie zapytań (*prompt engineering*), AI w warsztacie dydaktycznym nauczyciela. Omawiane będą również kwestie etyczne i prawne. Dodatkowym modułem będą

przykłady zastosowania AI w szkole: gotowe scenariusze zajęć stworzone przez nauczycieli we współpracy z Centrum Nauki Kopernik.

Moderowany kurs AI połączony z realizacją uczniowskich projektów badawczych

Dla kogo: dla szkół, udział weźmie 400 nauczycieli ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Oprócz opisanego powyżej programu szkoleniowego, uczestnicy będą realizować projekty badawcze opracowane z naukowcami i zespołem Centrum Nauki Kopernik. Będą to interdyscyplinarne projekty badawczo-edukacyjne, które mogą zrealizować uczniowie szkół podstawowych od klasy szóstej wzwyż i szkół ponadpodstawowych, ze wsparciem swoich nauczycieli. Każda szkoła wybierze jeden z czterech zaproponowanych przez nas tematów. Wspólnie z naukowcami oraz ekspertami Centrum Nauki Kopernik, uczestnicy przejdą przez cały cykl metody badawczej, wspierając się narzędziami AI.

SKALA PROJEKTU

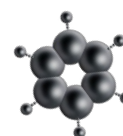
Projekt edukacyjny **ZBADAI** rozpocznie się w grudniu 2025 r. i potrwa do końca czerwca 2028 r. Weźmie w nim udział 200 szkół, 930 nauczycieli i 13 000 uczniów, a stworzone materiały i scenariusze lekcji będą (po zakończeniu projektu) dostępne dla 6 000 000 potencjalnych odbiorców na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej.

200 SZKÓŁ

Do projektu dołączy 100 szkół podstawowych i 100 szkół ponadpodstawowych, które zostaną wybrane w drodze rekrutacji. Dyrektorzy zadeklarują udział dwóch osób z kadry nauczycielskiej, które wraz z uczniami będą prowadzić projekty badawcze.

Do wyboru będą:

- 4 tematy projektów badawczych dla szkół podstawowych,
- 4 tematy projektów badawczych dla szkół ponadpodstawowych.

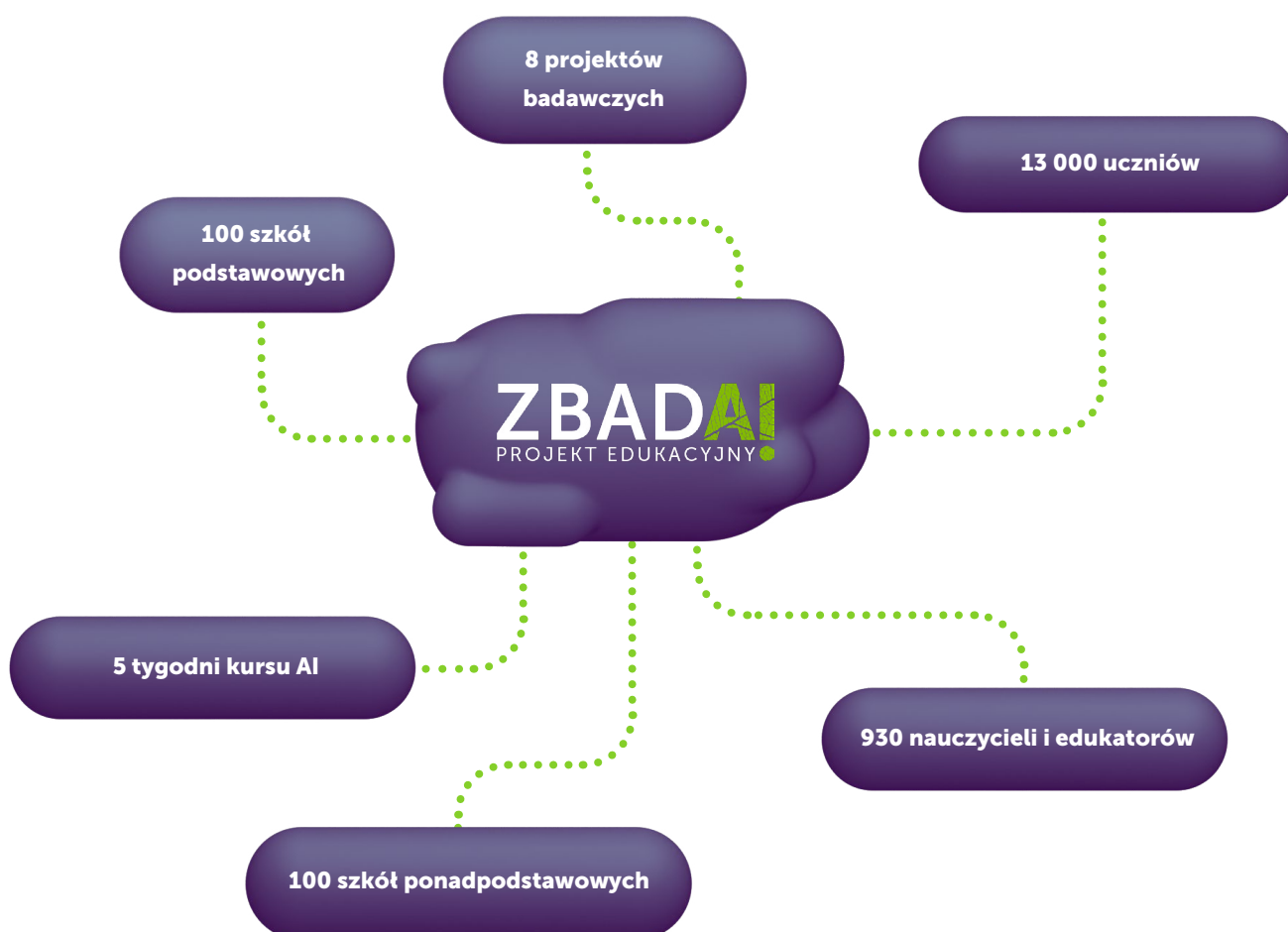
930 NAUCZYCIELI

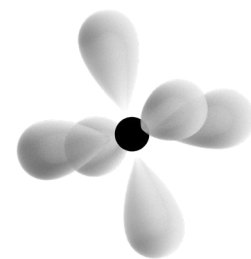
W ramach programu zaangażujemy:

- **30 nauczycieli**, którzy wezmą udział w hackathonie – warsztatach sztucznej inteligencji z ekspertami – i przetestują planowany kurs, a także stworzą własne materiały,
- **400 nauczycieli**, którzy ukończą kurs AI, a następnie wraz z uczniami będą realizować projekty badawcze, wykorzystując narzędzia sztucznej inteligencji w roli „asystentów”,
- **500 nauczycieli** (5 x 100 nauczycieli realizujących 5-tygodniowy kurs), którzy ukończą kurs na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej, a następnie będą eksplorować świat sztucznej inteligencji wraz ze swoimi uczniami – z wykorzystaniem gotowych materiałów i scenariuszy lekcji.

13 000 UCZNIÓW

Każdy nauczyciel biorący udział w projekcie **ZBADAI** zaangażuje grupę uczniów liczącą ok. 15 osób. To oznacza, że w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych wykorzystujących narzędzia sztucznej inteligencji weźmie udział ok. 13 000 uczniów!

ETAP 1

Przygotowanie do realizacji projektu

- ✓ Weryfikacja przez szkołę posiadanych warunków technicznych umożliwiających realizację projektu, w szczególności: dostęp do sieci bezprzewodowej, do której można podłączyć dodatkowe urządzenia, na przykład tablety.
- ✓ Wypełnienie formularza zgłoszeniowego.
- ✓ Wybór projektu badawczego do realizacji (spośród 4 dostępnych opcji).
- ✓ Podpisanie umowy partnerskiej z Centrum Nauki Kopernik.
- ✓ Zakup przez szkołę sprzętu niezbędnego do realizacji projektu ze środków przekazanych przez Centrum Nauki Kopernik.
- ✓ Zadeklarowanie udziału dwóch osób z kadry nauczycielskiej odpowiedzialnych za prowadzenie projektu badawczego.
- ✓ Umożliwienie nauczycielom udziału w obowiązkowych i opcjonalnych formach wsparcia:
  - kurs AI,
  - webinaria,
  - konsultacje.
- ✓ Zapewnienie możliwości udziału w projekcie co najmniej jednej grupie uczniów liczącej minimum 15 osób.

ETAP 2

Realizacja projektu badawczego w szkole

- ✓ Umożliwienie realizacji uczniowskich projektów badawczych w formie zajęć pozalekcyjnych, trwających ok. 20 godzin; w projekcie przewidziane są środki na sfinansowanie tych zajęć.
- ✓ Dokumentowanie godzin zajęć dodatkowych realizowanych w ramach projektu.
- ✓ Wypłacenie nauczycielom realizującym projekty badawcze wynagrodzenia za dodatkowe godziny pracy, wykraczające poza obowiązkowe godziny pensum. Na ten cel również zostaną przekazane środki w ramach budżetu projektu.

ETAP 3

Działania podsumowujące projekt

- ✓ Zorganizowanie wydarzenia, w czasie którego wyniki projektu zostają zaprezentowane szkolnej społeczności.
- ✓ Zapewnienie nauczycielom, którzy brali udział w projekcie możliwości udziału w wydarzeniach podsumowujących w Centrum Nauki Kopernik.
- ✓ Opublikowanie wyników projektu w wybranej przez szkołę formie oraz przekazanie Centrum Nauki Kopernik dokumentacji merytorycznej i finansowej z realizacji projektu.

Szczegółowe informacje dla dyrektorów szkół znajdują się w regulaminie:

<https://www.kopernik.org.pl/zbadai/nabor-szkol#regulaminy>

SZKOŁY PODSTAWOWE – HARMONOGRAM

2026

DYREKTOR

NAUCZYCIELE

UCZNIOWIE

V–VI

ETAP 1

Przygotowanie do realizacji projektu

Wypełnienie formularza zgłoszeniowego.

VI

Wybór projektu badawczego do realizacji.
Podpisanie umowy partnerskiej z CNK.

VI–IX

Zakup niezbędnego sprzętu.

X–XI

Udział 2 nauczycieli w 5-tygodniowym kursie AI (15 godzin).

Udział uczniów w lekcjach z AI.

2027

II–V

ETAP 2

Realizacja projektu badawczego w szkole

Dokumentowanie godzin realizacji projektu.

Udział w 5 spotkaniach online z ekspertami CNK oraz naukowcem.

Wypłata nauczycielom wynagrodzenia za realizację zajęć z uczniami ze środków projektowych.

Przeprowadzenie szkolnego projektu badawczego z wykorzystaniem narzędzi AI, zgodnie z otrzymanymi od CNK wytycznymi i scenariuszami (ok. 20 godzin zajęć pozalekcyjnych).

VI

ETAP 3

Działania podsumowujące projekt

Organizacja w szkole wydarzenia podsumowującego projekt badawczy i prezentacja jego rezultatów.

Przekazanie dokumentacji merytorycznej i finansowej z realizacji projektu do CNK.

Realizacja działań ewaluacyjnych projektu, w tym przygotowanie wkładu do raportu.

Udział w uroczystym finale projektu w CNK.

SZKOŁY PONADPODSTAWOWE – HARMONOGRAM

2026

DYREKTOR

NAUCZYCIELE

UCZNIOWIE

V–VI

ETAP 1

Przygotowanie do realizacji projektu

Wypełnienie formularza zgłoszeniowego.

VII–VIII

Wybór projektu badawczego do realizacji.
Podpisanie umowy partnerskiej z CNK.

IX–XI

Zakup niezbędnego sprzętu.

2027

III–IV

Udział 2 nauczycieli w 5-tygodniowym kursie AI (15 godzin).

Udział uczniów w lekcjach z AI.

IX–XI

ETAP 2

Realizacja projektu badawczego w szkole

Dokumentowanie godzin realizacji projektu.

Udział w 5 spotkaniach online z ekspertami CNK oraz naukowcem.

Wypłata nauczycielom wynagrodzenia za realizację zajęć z uczniami ze środków projektowych.

Przeprowadzenie szkolnego projektu badawczego z wykorzystaniem narzędzi AI, zgodnie z otrzymanymi od CNK wytycznymi i scenariuszami (ok. 20 godzin zajęć pozalekcyjnych).

XI–XII

ETAP 3

Działania podsumowujące projekt

Organizacja w szkole wydarzenia podsumowującego projekt badawczy i prezentacja jego rezultatów.

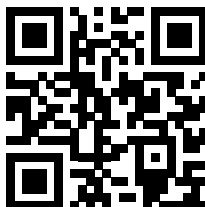
Przekazanie dokumentacji merytorycznej i finansowej z realizacji projektu do CNK.

Realizacja działań ewaluacyjnych projektu, w tym przygotowanie wkładu do raportu.

Udział w uroczystym finale projektu w CNK.

ZGŁOSZENIA SZKÓŁ

Wszelkie informacje o naborach szkół podstawowych i ponadpodstawowych zamieszczamy na **aktualizowanej stronie:**

www.kopernik.org.pl/zbadai

KONTAKT

Centrum Nauki Kopernik
ul. Wybrzeże Kościuszkowskie 20
00-390 Warszawa

Pytania związane z rekrutacją:

zbadai@kopernik.org.pl

